

پنجمین دوره

"نمایشگاه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا)"

تستا ۱۴۰۴

پاییز ۱۴۰۲

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری - دبیرخانه
تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، خیابان اهورامزدا، پلاک ۵
تلفن: ۴-۸۸۶۷۵۶۵۰
فاکس: ۸۸۰۶۹۷۶۰
کدپستی: ۱۵۱۶۹۵۳۷۱۵

"یک نکته‌ی دیگری که در باب نخبگان وجود دارد و من قبلها هم یک وقت‌هایی به این اشاره کردم، این است که یکی از هدف‌های جامعه‌ی علمی کشور - نه فقط نخبگان، [بلکه] همه‌ی جوامع علمی؛ البته در مورد نخبگان این بیشتر مورد نیاز است - این است که باید به مسائل کشور فکر کنند، مسئله‌محور کار کنند؛ مسئله‌محوری مهم است. کشور مسائل اساسی‌ای دارد؛ باید به اینها توجه کرد، اینها بایستی از طرق علمی و با روش علمی حل بشوند؛ راه حل دارد."

(۲۶/ آبان / ۱۴۰۰ بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با جمعی از نخبگان و استعداد‌های برتر علمی کشور)

۱. معرفی نمایشگاه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا)

در سال‌های اخیر، با قوت گرفتن مفهوم نظام نوآوری به تدریج سیاست‌های نوآوری تقاضا محور مورد توجه قرار گرفته است. دقت نظر در استفاده از چنین سیاست‌هایی نشان می‌دهد که تاکنون ابزارهای سیاستی بکار برده شده عمدتاً در قالب خریدها و تدارکات دولتی که تشویق کننده و محرک تقاضا هستند، می‌باشند. با این حال تلاش‌های گوناگون دیگری نیز انجام پذیرفته که به عنوان مهمترین اقدامات می‌توان به افزایش آگاهی در خصوص اهمیت تقاضای بالقوه تقاضای عمومی برای نوآوری‌ها میان سیاست‌گذاران و جامعه کسب و کار اشاره نمود. همچنین پتانسیل فزاینده «بازارهای پیشرو» برای نوآور بودن و رقابت پذیری نیز نمونه دیگری از این اقدامات است.

تحلیل گران و محققان نیز در شکل‌گیری این گفتمان جدید نقش مهمی ایفا کرده و به فرآیندهای یادگیری سیاستی کمک نموده‌اند. اما موضوعی که بدیهی است افزایش توجه کشورها به اثربخشی سیاست نوآوری تقاضا محور است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که عوامل طرف تقاضا تاثیرات قابل توجهی بر توسعه اقتصادی دارند و حمایت گسترده تر از تقاضا در سطح صنعت، می‌تواند به عنوان ابزاری موثر برای بهبود و رشد نوآوری به کار گرفته شود.

به طور کلی، سیاست‌های طرف تقاضا زمانی مؤثر واقع می‌گردد که دولت‌ها به منظور دست و پنجه نرم کردن با چالش محدودیت زمانی یک سیاست، نیازمند ایجاد بازاری برای انواع خاص نوآوری‌ها باشند.

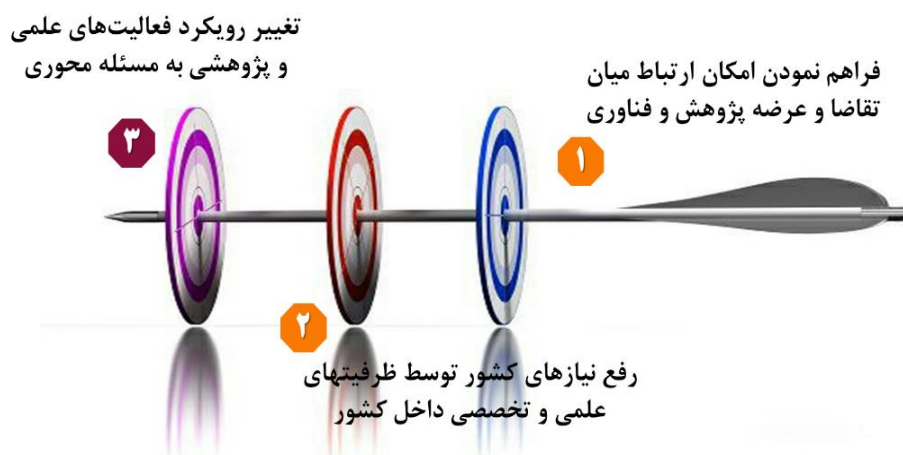
نمایشگاه ارائه نیازهای فناورانه، از نوع نمایشگاه‌هایی است که در دنیا با عنوان نمایشگاه‌های معکوس شناخته می‌شوند. نمایشگاه‌های معکوس، برخلاف نمایشگاه‌های مرسوم که به عرضه محصولات، خدمات و توانمندی‌ها اختصاص دارند، مبتنی بر تقاضای فناوری هستند و طی آن ظرفیت‌های توسعه و نیازهای یک بخش خاص در قالب نمایشگاهی به فعالان، شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان، استارت‌آپ‌ها و متخصصین حوزه معرفی می‌گردد و از آن‌ها خواسته می‌شود در یک بازه زمانی مشخص نوآوری‌ها و فناوری‌های خود را جهت رفع نیازمندیهای اعلام شده و یا چالش‌ها و مسائل تبیین شده به برگزارکنندگان معرفی نمایند.

در این نمایشگاه‌ها شرکت‌های متقاضی، ظرفیت‌های توسعه‌ای و نیازمندی‌های فناورانه را مستند می‌نمایند و آماده ارائه نیازمندی‌های فناورانه خود به صاحبان فناوری می‌شوند، سپس مقدمات برگزاری یک رویداد چندروزه انجام می‌گیرد.

با توجه به ماهیت نمایشگاه‌های تقاضا محور، این نمایشگاه‌ها به عنوان یکی از ابزارهای مهم و دارای اثربخشی بالا برای برقراری ارتباط و تعامل بین عرضه و تقاضای فناوری و همچنین شبکه‌سازی مناسب برای برقراری ارتباط میان صنعت و دانشگاه شناخته

می‌شود. همچنین از قابلیت این نمایشگاه‌ها می‌توان برای فعال کردن ظرفیتهای موجود در صنایع و رونق بخشیدن به فضای کسب و کار بهره گرفت.

در صورت مدیریت صحیح بازار تقاضامحور، از یک سو نیامندی‌های سازمان‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه دستگاه‌های اجرایی به انواع فناوری‌ها با اثربخشی بالاتری رفع گردیده و از سوی دیگر این ارتباط و تعامل باعث رشد و توسعه انواع شرکتهای استارت‌آپی، دانش بنیان و حتی شرکتهای بزرگ تولیدی می‌شود.

شکل ۱ اهداف و اثرات برگزاری نمایشگاه تقاضا محور

از جمله مهمترین ویژگی‌های این نمایشگاه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- حضور تمامی دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری، پژوهشگاه‌ها و شرکتهای دانش‌بنیان کشور (با توجه به همزمانی برگزاری این نمایشگاه با نمایشگاه « دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن‌بازار »
- برگزاری رویدادهای Reverse pitch
- برگزاری جلسات مذاکرات B2B و مدیریت انعقاد قراردادها
- حضور کارگزاران فناوری در حوزه‌های صنایع حاضر در نمایشگاه
- حضور صندوق‌های پژوهش و فناوری

۲. اهمیت برگزاری نمایشگاه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا)

بیش از یک دهه است که مقام معظم رهبری شعار هر سال را با محوریت مسائل اقتصادی نامگذاری می‌کنند، این مسئله حاکی از اهمیت مسائل اقتصادی و معیشتی مردم برای ایشان می‌باشد. اقتصاد مقاومتی، تولید ملی، حمایت از کالای ایرانی و اقتصاد دانش بنیان، رونق تولید و جهش تولید در طی سالهای گذشته به عنوان شاهبیت کلام رهبری در اکثر دیدارهای ایشان با مسئولان نظام و اقشار مختلف مردم مورد تاکید قرار گرفته و به عنوان راهکار نجات اقتصاد کشور از سوی ایشان تبیین شده است.

بر اساس شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) تعیین سیاست‌های تجاری‌سازی و کاربست دستاوردهای پژوهشی، انتقال و اشاعه فناوری در کشور؛ همچنین تعیین سیاست‌های لازم برای حمایت از فعالیت نهادهای مدنی و بخش غیر دولتی بر عهده دبیرخانه شورای عالی عتف گذاشته شده است. دبیرخانه شورای عالی عتف نیز در راستای اجرای فرمایشات مقام معظم رهبری و همچنین انجام وظایف خود از سال ۱۳۹۷ اقدام به برگزاری نمایشگاه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا) نموده است.

در سال حمایت از کالای ایرانی، به منظور شناخت و استفاده از قابلیت‌ها و پتانسیل‌های فنی و تخصصی صنعتگران داخل کشور در زمینه تولید و ساخت مواد، قطعات، تجهیزات و سیستم‌های مورد نیاز داخلی کشور، اولین دوره نمایشگاه تستا با همکاری دبیرخانه شورای عالی عتف و مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری، همزمان با نوزدهمین نمایشگاه «دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن‌بازار» و ششمین نمایشگاه «تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران» برگزار گردید. در این نمایشگاه ۹۰۰ تقاضای فناورانه از سوی ۷۰ سازمان/شرکت ارائه گردید که در نهایت منجر به انعقاد ۸۹ تفاهم نامه همکاری مابین ارائه دهندگان نیازمندی و شرکتهای فناور شد.

مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان نظام، مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۴، راه کار غلبه بر مشکلات ناشی از عدم تأمین نیازهای داخل کشور از خارج را تکیه بر توان تولید داخلی و استفاده از پتانسیل‌های موجود در کشور از طریق اعلام فراخوان عمومی و برگزاری نمایشگاه‌های دائمی تقاضا محور عنوان نمودند.

پس از برگزاری نمایشگاه تستا در دی ماه ۹۷ که در سطح ملی اولین تجربه در کشور بوده است و با توجه به بازخوردها و اخبار گسترده در خصوص نمایشگاه و همچنین پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری مد ظل العالی در راستای تحقق راهبرد "رونق تولید" و ارائه فهرست نیازهای بخش تولید و ابراز خرسندی ایشان در این خصوص و تصریح و تأکید بر حل مسأله از طریق انعکاس نیازهای اعلام

شده به دانشگاه‌ها و مراکز دانش بنیان با هدف رفع نیازها، در سال ۱۳۹۸ نیز دبیرخانه شورای عالی عتف در سالی که از سوی مقام معظم رهبری با عنوان «رونق تولید» نامگذاری شده اقدام به برگزاری دومین دوره نمایشگاه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا) نمود.

این نمایشگاه با هدف شناسایی نیازهای پژوهشی و فناورانه، بسترسازی برای تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی و فناوری‌های توسعه یافته و همچنین برقراری ارتباط سازنده میان بخش عرضه و تقاضای فناوری از تاریخ ۲۶ تا ۲۹ آذر ماه سال ۱۳۹۸، همزمان با بیستمین نمایشگاه «دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن‌بازار» و هفتمین نمایشگاه «تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران»، در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار گردید.

در این نمایشگاه ۸۵ سازمان/شرکت در قالب سه نهاد شهرداری تهران، صندوق نوآوری و شکوفایی و وزارت صنعت، معدن و تجارت حضور داشتند که در مجموع بیش از ۶۰۰ نیاز فناورانه خود را در قالب مواد، قطعات، تجهیزات و سیستم‌های مورد نیاز خود ارائه دادند.

در دی ماه سال ۱۳۹۸ بخشنامه رئیس محترم جمهور، به شماره ۱۳۱۲۵۲، مبنی بر حمایت از تولید ملی، علم و فناوری داخلی و استفاده بهینه از توانمندی‌های داخلی به کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت ابلاغ شد.

مطابق این بخشنامه کلیه دستگاه‌های مشمول موظفاند مشکلات و نیازهای فناورانه خود را به همراه اهداف، نتایج مورد انتظار، استانداردها، ویژگی‌های مورد نظر و نحوه تأمین منابع مالی لازم را از طریق سامانه اجرایی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری (سابع) مستقر در دبیرخانه شورای عالی عتف، بطور عام به فراخوان بگذارند.

۳. پنجمین دوره نمایشگاهها تقاضا محور تستا

دبیرخانه شورا به منظور انجام وظایف خود در راستای مصوبه بیست و ششمین جلسه شورای عالی عتف، مبنی بر ایجاد سازوکاری جامع، مناسب، پویا، هوشمند و یکپارچه برای اطلاع از نیازمندی‌های پژوهشی و فناورانه دستگاه‌های اجرایی و جهت دادن فعالیت‌های تحقیقاتی و فناورانه کشور به سمت نیازمندی‌های احصاء شده، و برگزاری نمایشگاه دائمی و مقطعی تستا، در نظر دارد به منظور تجمیع نیازهای کشور در سطح بخشی و استانی، در سال ۱۴۰۲ نیز اقدام به برگزاری نمایشگاه تستا نمود.

در این راستا مجموعه اقدامات دبیرخانه در قالب سه بخش زیر ارائه می‌گردد:

شکل ۲. اقدامات دبیرخانه در برگزاری تستای بخشی/استانی در قالب سه بخش

اقدامات پیش از برگزاری:

- ✓ بررسی و انتخاب حوزه/حوزه‌های صنایع هدف برای جمع‌آوری نیازهای پژوهش و فناوری،
- ✓ تشکیل جلسه/جلسات توجیهی با شرکت‌ها سازمان‌ها در حوزه‌های صنایع هدف،
- ✓ احصاء نیازهای صنایع در در قالب فرم های (RFP) تهیه شده،
- ✓ اعلام فراخوان نیازهای از طریق سامانه ساتع (حداقل ۱ ماه پیش از برگزاری تستانا)،
- ✓ بررسی ایده‌ها و پروپوزال‌های ارسال شده در راستای هر نیازها،
- ✓ شناسایی شرکت‌های کارگزار در حوزه‌های منتخب و دعوت به حضور در نمایشگاه،
- ✓ برنامه‌ریزی جهت برگزاری رویدادهای ارائه نیازها

اقدامات حین برگزاری نمایشگاه:

- ✓ سخنرانی مدیران عامل سازمانها و شرکت‌های ارائه دهنده نیازها
- ✓ برگزاری پنل تخصصی در خصوص چالش‌ها و نیازهای منتخب،
- ✓ برگزاری رویدادهای Reverse Peach توسط متقاضیان فناوری،
- ✓ ارائه ایده‌های منتخب از سوی فناوران،
- ✓ نشست‌های B2B،
- ✓ کمک به انعقاد تفاهم‌نامه‌ها.

اقدامات پس از برگزاری:

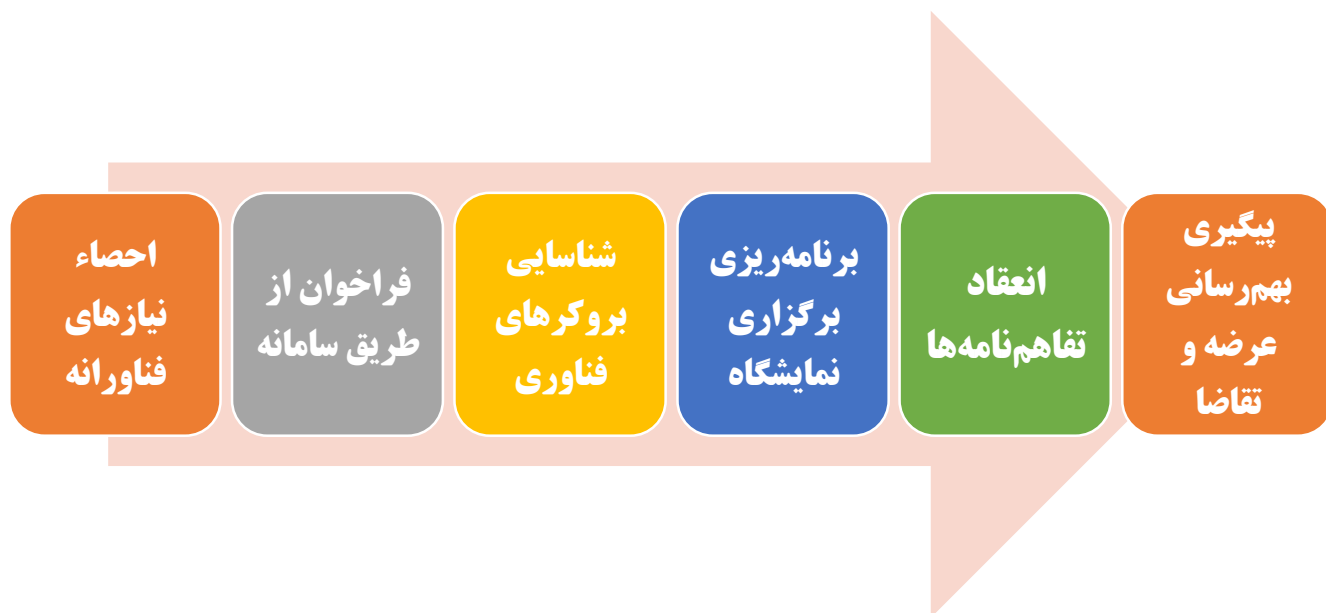
- ✓ انجام پیگیری‌های لازم جهت بهم‌رسانی متقاضیان فناوری و فناوران،
- ✓ انجام پیگیری‌های لازم جهت اعطای تسهیلات و مشوق‌های پیش‌بینی شده به قراردادهای،

بطورکلی مخاطبان نمایشگاه تستا محققان، پژوهشگران و عرضه کنندگان فناوری که در قالب‌های حقوقی زیر فعالیت می نمایند.

- دانشگاه
- مرکز و مؤسسه آموزش عالی
- مرکز رشد و پارک علم و فناوری
- پژوهشگاه
- شرکت دانش‌بنیان
- مؤسسه پژوهشی
- مرکز پژوهشی.

۴. فرایند برگزاری نمایشگاه تستا

همانطور که در شکل ۳ نشان داده شده است فرایند برگزاری برقراری تعامل و ارتباط بین متقاضی و عرضه کننده فناوری، فرایند مستمر و زمانبری است که از شناسایی و تبیین نیازها و مسائل شروع و پس از شناسایی عرضه کننده فناوری توانمند و انجام مذاکرات مرتبط با شرایط و نحوه همکاری به عقد قرارداد فی مابین ختم می شود.

شکل ۳. فرایند و مراحل برقراری ارتباط بین تقاضاکننده و عرضه کننده فناوری

۵. استفاده از ظرفیت کارگزاران تبادل فناوری

شرکت‌های کارگزاری می‌توانند با مراجعه مستقیم به متقاضی، تقاضاهای آن‌ها را احصاء و در قالب RFP در سامانه بارگزاری نمایند. این شرکت‌ها علاوه بر مورد ذکر شده می‌توانند در فرآیند بهم‌رسانی و مدیریت پروژه‌های تستا نیز فعالیت کنند.

کارگزاران تبادل فناوری سه وظیفه عمده را برعهده خواهند داشت:

- ۱- احصاء نیازهای متقاضی و تبدیل آن‌ها به RFP: دبیرخانه با در نظر گرفتن سقف، به هر RFP، مبلغ مشخصی به عنوان مشوق اعطا خواهد کرد و تداوم مشوق به شرط ارائه مستندات امضای قرارداد با توجه به سقف تعیین شده امکان‌پذیر خواهد بود. مبلغ حق‌الزحمه کارگزاران در شیوه‌نامه ذکر خواهد شد.

۲- تجمیع تقاضاها: در صورتی که کارگزار بتواند از میان نیازهای ارائه شده توسط متقاضی به نیازی برسد که بین چند مجموعه مشترک است و بین این مجموعه‌ها قرارداد امضا نماید مشوق جداگانه‌ای علاوه بر تدوین RFP و بهم‌رسانی به کارگزار اعطا خواهد شد. مبلغ این حق‌الزحمه در شیوه‌نامه کارگزاران تبادل فناوری ذکر خواهد شد.

۳- پیگیری تقاضاهای احصا شده و بهم‌رسانی بین عرضه و تقاضا: دبیرخانه به ازای هر قرارداد بهم‌رسانی، مبلغی را به عنوان مشوق پرداخت خواهد کرد. مبلغ این حق‌الزحمه‌ها در شیوه‌نامه اجرایی کارگزاران تبادل فناوری ذکر خواهد شد. براساس تجربیات بین‌المللی، در کنار RFPها از دستگاه‌ها و شرکت‌ها طرح توسعه محصول (Outreach Plan) دریافت می‌شود تا بتوان بعد از آن متقاضی، آن محصول را پیگیری کرد.